

Til Studieutvalget ved det juridiske fakultet, UiT

Forslag til noen justeringer av emnebeskrivelsene på 4. avdeling

En gjennomgang av emnebeskrivelsene på 4. avdeling viser et behov for to mindre justeringer av fagbeskrivelsene i fagene strafferett og straffeprosessrett. De foreslåtte endringene er markert med rødt.

Strafferett

I faget strafferett er kunnskap om kriminalitet og kunnskap om straffens virkninger nevnt under læringsutbyttet. Selv om de nevnte temaene har en viss relevans for faget strafferett er de ikke problemstillinger som strafferetten som fag beskjeftiger seg med. Derimot er straffens formål og berettigelse sentrale for strafferetten, og gjenspeiles i en rekke spørsmål, særlig ansvarslæren og reaksjonslæren.

Spørsmålene om kriminalitet og straffens virkninger er gjenstand for kriminologisk/rettssosiologisk forskning og bør derfor primært behandles som en del av et slikt fag. Temaene er derfor heller ikke gjenstand for særlig analyse i strafferettslig litteratur. Derfor foreslås beskrivelsen av læringsutbyttet endret slik at ha kunnskap om årsakene til kriminalitet og straffens virkning fjernes. Kravet til kunnskap om straffens formål og berettigelse videreføres.

Strafferett (15 sp)

1) Faglig innhold

Strafferett deles tradisjonelt inn i en alminnelig og en spesiell del. Den alminnelige delen omfatter rettsregler som er felles for alle straffebestemmelser: vilkår for å straffe (ansvarslæren), samfunnets reaksjoner på straffbar adferd (reaksjonslæren) og fullbyrdelsen av reaksjonene (fullbyrdelseslæren). Hovedvekten i faget ligger på ansvarslæren, som omfatter kravet til lovstridig handling, fravær av straffrihetsgrunner, subjektiv skyld og tilstedeværelse av personlige forutsetninger for straff. Den spesielle strafferetten omfatter utvalgte straffebud innen volds-, sedelighets- og formuesforbrytelser. Faget tar også opp reglene om anvendelse av flere straffebud på samme handling (konkurrens), og går noe inn på årsaker til kriminalitet, straffens formål og virkning.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

avansert kunnskap om særegne metodiske forhold på strafferettens område, herunder ved tolking av straffebud

- avansert kunnskap om ansvarslæren
- avansert kunnskap om utvalgte straffebestemmelser som er satt til å verne liv, legeme og helbred
- avansert kunnskap om utvalgte sedelighetsforbrytelser
- avansert kunnskap om utvalgte formuesforbrytelser
- avansert kunnskap om foretaksstraff
- god kunnskap om konkurrans
- kunnskap om årsaker til kriminalitet og teorier om straffens formål, og berettigelse og virkning

Straffeprosessrett

Per i dag forutsetter fagbeskrivelsen av straffeprosessrett at studentene har god kunnskap om tvangsmidlene. Tvangsmidlene er en sentral del av straffeprosessretten og på grunn av den teknologiske utviklingen er de i stadig utvikling. Fagplanen lister i dag opp fire typer av tvangsmidler. På grunn av den raske teknologiske utviklingen og utviklingen av lovgivningen som en følge av den foreslås at listen på tvangsmidler fjernes og erstattes av uttrykket «tvangsmidlene». Dette vil gi større fleksibilitet for å følge med utviklingen. Siden tvangsmidlene er – og må være – lovfestet, er det dermed også klart hvilke tvangsmidlene er etter gjeldende rett. Dermed vil begrepet «tvangsmidlene» ikke kunne resultere i usikkerhet.

Straffeprosess

1) Faglig innhold

Det grunnleggende krav i straffeprosessen er at rettergangen skal være mest mulig betryggende. Dette betyr at defaktiske forhold så langt det lar seg gjøre blir klarlagt og at de rettslige spørsmål blir riktig avgjort, slik at ingen blir uriktig domfelt. Dette kravet må avveies mot hensynet til en hurtig og effektiv rettergang. Ved avveiningen av hensynene må det ses hen til sakens alvorlighet. Straffeprosess omhandler reglene for hvordan straffbare handlinger skal etterforskes og hvordan saker om straff skal behandles i retten. I straffesaker har politi og påtalemyndighet ansvar for å forberede saken gjennom etterforskning og påtalebeslutning før den bringes inn for domstolene. Hovedvekten i faget er på straffeprosessuelle prinsipper og straffeprosesslovens regler for saksbehandling. Det gjelder mer detaljerte prinsipper som er retningsgivende for prosessen: Anklageprinsippet (domstolene trer bare i virksomhet etter begjæring av en påtaleberettiget), offentlighetsprinsippet, muntlighet i saksbehandlingen og bevisumiddelbarhet. Spørsmålene om

adgangen til å lese opp tidligere avgitte forklaringer under hovedforhandlingen, tempoet i saksbehandlingen og adgangen til å straffeforfølge når det allerede er reagert på forholdet med en sanksjon (dobbeltstraff), er særlig blitt påvirket av EMK og EMDs praksis.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om siktedes rettigheter og plikter
- avansert kunnskap om fornærmedes rettsstilling
- avansert kunnskap om reglene om varetektsfengsling
- avansert kunnskap om prinsippene for behandling av straffesaker, herunder kompetansefordelingen mellom påtalemyndighet og domstol
- avansert kunnskap om hvilke bevis som kan føres, samt beviskravene
- avansert kunnskap om generelle vilkår for bruk av tvangsmidler
- god kunnskap om rettskraftreglene
- god kunnskap om tvangsmidlene ~~reglene om bruk av skjult fjernsynsovervåking, teknisk sporing, telefonavlytting og annen kommunikasjonskontroll~~
- god kunnskap om utforming av tiltalebeslutning
- god kunnskap om reglene om forsvarer og bistandsadvokat
- god kunnskap om reglene om gjennomføring av hovedforhandling og dom i tingretten
- kunnskap om organiseringen av påtalemyndigheten
- kunnskap om reglene om forelegg som straff.

Tromsø 3.2.2017

Anna Nylund

Leder for 4. avdeling